Cena 15 cent. Rok XV Nr. 78 (5063) „VILNIAUS KURJERIS" Wtorek, 9 kwietnia 1940 r. 4 str.

KURJER WILEŃSKI

Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičiaus g-vė 4
Adres: Wilno, Biskupa Matulewicza 4
REDAKCJA, tel. 79 przyjmuje od godziny 11 ej do 14-ej
ADMINISTRACJA, tel. 99. czynna od godziny 9-ej do 20-ej bez przerwy.

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt

Wielka Brytania robi się wymagająca

Nie pamiętam w tej chwili dokładnej daty, ale mniejsza o datę.

... Przed paru zaledwie miesiącami wygłosił Winston Churchill swoją mowę, w której, po raz pierwszy, nieco cierpko powiedział o roli państw Skandynawskich i doradzał im inne ustosunkowanie się do sprzymierzonych. Pamiętamy, jakie były echa tej mowy. Krótko mówiąc, Churchill został zdementowany. Rząd angielski zaznaczył, że jest to wyłącznie osobisty pogląd Churchilla. Tak niezwykle delikatny był stosunek Anglików do państw neutralnych. Ze wszystkich, zresztą, przemówień kierowników państw sprzymierzonych wynikało jasno, że prawo neutralności uważają oni za coś świętego i absolutnego. Takie tabu.

Uważny obserwator polityczny musiał zwrócić uwagę, na szczególną sytuację wód terytorialnych Norwegii. Powrót „Bremen" i inne podobne wypadki wskazywały, że Niemcy chętnie żeglują w pobliżu brzegów Norwegii. Jednakże nic nie było wiadome o ustosunkowaniu W. Brytanii do tej sprawy

Dlatego niespodzianką był dramatyczny wypadek z „Altmarkiem". Osaczony niemiecki okręt kryje się do fiordu norweskiego. Wody terytorialne Niemiec są tuż w pobliżu. Lada chwila może nadejść odsiecz. Zdobycz się wymyka. A, przecież na okręcie niemieckim są jeńcy angielscy... Zrozpaczony kapitan pyta telegraficznie Londyn: co robić?

Nadchodzi stanowcza odpowiedź: wejść na wody norweskie!... Można sobie doskonale wyobrazić, że nawet dla kapitana angielskiego odpowiedź ta była niespodzianką. Dla świata politycznego była to istna rewelacja. Odrazu też następuje zwrot w polityce angielskiej.

Chamberlain zabiera w izbie głos na temat incydentu z „Altmarkiem". Cóż wówczas powiedział ów „dobroduszny staruszek"?... Czy się tłumaczył i przepraszał? Pamiętamy owe wystąpienie Chamberlaina. Powiedział, że Anglia ma zamiar przestrzegać starannie neutralność sąsiadów, pod warunkiem, że neutralność nie ...

(Dokończenie na str. 2)

Niemcy oskarżają Anglię
o zamach na drogi komunikacyjne w basenie naddunajskim

W czasie, gdy statki angielskie i francuskie zgodnie w wystosowaną do państw skandynawskich notą przystąpiły do zakładania pól minowych na wodach terytorialnych Norwegii, zaostrzając tym samym blokadę gospodarczą Niemiec na północy, prasa niemiecka wystąpiła z rewelacjami o zamierzonym podobno zamachu Inteligence Service na arterię wodno - komunikacyjną, która łączy Trzecią Rzeszę z państwami południowo wschodniej Europy i Bliskim Wschodem.

Według doniesienia dzienników niemieckich wpłynęły 5 kwietnia na wody Dunaju handlowe statki angielskie „Britania", „Lord Byron", „Albion", które zamiast zadeklarowanego towaru wiozły jakoby wielkie ilości broni, m. in. karabiny maszynowe, działa przeciwlotnicze i artyleryjskie, granaty ręczne, bomby głębinowe, miny oraz skrzynie z materiałami wybuchowymi.

Czynniki niemieckie twierdzą, że statki te w porozumieniu z Inteligence Service miały zorganizować na Dunaju akty sabotażowe dla zniszczenia drogi wodnej, łączącej Niemcy z państwami południowo wschodniej Europy.

Komunikat niemiecki utrzymuje dalej, że plan ten został udaremniony przez władze rumuńskie, które przy zarządzonej rewizji statków znalazły wielką ilość amunicji oraz 400 skrzyń naładowanych materiałami wybuchowymi.

Prasa niemiecka zapowiada w tej sprawie dalsze rewelacje.

Rozmowy o dalszej współpracy Berlina i Moskwy?

„Liet. Žinios": W niedzielę wieczorem wyjechał z Berlina do Moskwy radca ambasady sowieckiej Tichomirow, który zastępował ambasadora Szkwarcewa. Jak domyślają się, w związku z wyjazdem Tichomirowa, nie należy oczekiwać, przynajmniej w dniach najbliższych, powrotu Szkwarcewa. Tichomirow wraz ze Szkwarcewem mają wziąć udział w naradach na Kremlu, gdzie omówiona będzie dalsza współpraca między ZSSR a Niemcami.

Rola Seedsa w konferencji w sprawach bałkańsk.

LONDYN, (Elta). W miarodajnych kołach londyńskich oświadczają, iż ambasador W. Brytanii w Moskwie William Seeds, który od stycznia znajduje się na urlopie weźmie udział w naradach lorda Halifaxa z brytyjskimi przedstawicielami dyplomatycznymi na Bałkanach.

MOSKWA (Elta). Havas donosi, iż z Moskwy do Tokio udała się japońska delegacja handlowa.

Amb. Bullit w drodze do Europy

NOWY YORK. (Elta). Samolot transoceaniczny Stanów Zjednoczonych, na którym we środę miał odlecieć ambasador Stanów Zjednoczonych w Paryżu Bullit na skutek złych warunków atmosferycznych mógł odlecieć z Nowego Yorku dopiero w niedzielę. Przed odlotem do Europy ambasador Bullit odmówił udzielenia przedstawicielom prasy oświadczenia o sytuacji międzynarodowej.

Szwecja gorączkowo przygotowuje się do wojny

SZTOKHOLM (Elta). Sztab obrony Szwecji donosi, iż obecnie zwiększane są niektóre środki obrony. Czynione jest to w związku z obecną naprężoną sytuacją. Komunikat sztabu nie podaje, jakie środki obrony są wzmacniane.

Włosi liczą się z możliwością udziału w wojnie

RZYM (Elta). DNB podaje, że Włochy powzięły środki ostrożności ze względu na przyszłą wojnę. Agencja przypomina dawniej już ogłoszoną wiadomość o przygotowaniu w zakładach przemysłowych Włoch specjalistów, nie mających odbywać służby wojskowej. Według agencji jest to pierwszy praktyczny wynik na drodze do wprowadzenia we Włoszech mobilizacji cywilnej.

Przed angielskim desantem w Skandynawii
Flota aliantów zakłada miny u brzegów Norwegii

„Liet. Žinios": W Niemczech szerzą się pogłoski, że Anglicy przygotowali już 100.000 żołnierzy i odpowiednią flotę i że szykują się do wysadzenia desantu w Skandynawii. Wg. depeszy amerykańskiego „Sunday Expres" z Berlina, Niemcy, w odpowiedzi na zamiary angielskie odnośnie desantu w Skandynawii, również koncentrują w swych północnych portach wielkie oddziały wojska. O takiej koncentracji pisał też angielski „Daily Telegraph".

* * *

„Liet. Žinios". Sojusznicy donoszą oficjalnie, że zaminowują brzegi Norwegii i że wojenne okręty sojusznicze będą patrolowały, by statki niemieckie nie korzystały z tej drogi. Swą decyzją motywują sojusznicy tym, że dotychczas zginęło już 150 okrętów i 1000 marynarzy państw neutralnych od niemieckich łodzi podwodnych, samolotów i min.

* * *

PARYŻ (Elta). W poniedziałek z rana Havas ogłosił następujący komunikat: „Rządy Francji i Wielkiej Brytanii ze względu na stanowisko Niemiec wobec krajów neutralnych i widząc, że mimo blokady sprzymierzeńców wciąż utrzymywana jest komunikacja na terytorialnych wodach Norwegii, dzisiaj zakomunikowały iż zdecydowały się one przeciwstawiać się utrzymywaniu takiej komunikacji i oświadczają w swym komunikacie, że odtąd niektóre strefy terytorialnych wód norweskich są niebezpieczne dla żeglugi, gdyż są one zaminowane".

* * *

LONDYN (Elta). Według wiadomości w poniedziałek rano przy Norwegii rozsiane zostały miny w przeciągu jednej godziny. Rozsiewanie min odbyło się bez żadnych przeszkód.

* * *

OSLO (Elta). Radio norweskie wczoraj rano podało wiadomość ogłoszoną w Londynie, iż w Londynie i Paryżu postanowiono w trzech miejscach terytorialnych wód norweskich założyć pola minowe. DNB podkreśla, iż wiadomość ta wywołał wśród społeczeństwa niepokój, ponieważ ludność obawia się, iż Norwegia w szybkim czasie może być wciągnięta do wojny. Pisma wydały specjalne dodatki i wydania. Dobrze informowane koła polityczne bliskie ministerstwu spr. zagranicznych wyrażają niepokój. Radio angielskie ogłosiło tę wiadomość wkrótce po doręczeniu rządowi Norwegii noty o stanowisku rządów Anglii i Francji. Nota Anglii i Francji, doręczona rządowi Norwegii zaznacza, iż rządy państw sojuszniczych wydały rozkaz założenia min.

Szwecja i Norwegia w obliczu nowowytworzonej sytuacji

SZTOKHOLM (Elta). W poniedziałek przed południem odbyło się krótkie posiedzenie rządu Szwecji. Po południu odbyło się drugie posiedzenie, celem naradzenia się nad sytuacją polityczną wytworzoną przez złamanie neutralności Norwegii. Komisja spraw zagranicznych parlamentu Szwecji zbiera się na posiedzenie we wtorek. Dotychczas brak jest wiadomości, czy w poniedziałek złożone będzie oficjalne oświadczenie o stanowisku rządu Szwecji.

Przed posiedzeniem gabinetu Szwecji nie ogłoszono żadnego oświadczenia. Jak DNB zaznacza, społeczeństwo Szwecji śledzi wypadki z wielkim zainteresowaniem. W społeczeństwie Szwecji wyrażane są poglądy, iż krok państw sojuszniczych może mieć daleko idące skutki.

Zdecydowany ton prasy francuskiej i niemieckiej

PARYŻ. (Elta). Prasa francuska w dniu 7 kwietnia poświęca dużo miejsca zagadnieniu zaostrzenia blokady. Naczelny redaktor pisma „Petit Bleu" zaznacza, iż mimo, że **trudno jest zastosować blokadę na wszystkie produkty, jednak na dwa lub trzy najpotrzebniejsze gatunki produktów, jak naftę i żelazo, można byłoby zastosować totalną blokadę, która mogła by dać zadawalające rezultaty.**

Pani Tabouis w piśmie „Oeuvre" podkreśla, iż powaga chwili zmusza Paryż i Londyn do zaostrzenia blokady. W związku z tym **sprzymierzeńcy postanowili zastosować ostre środki kontroli na terytorialnych wodach Szwecji i Norwegii** Przypuszcza się, iż noty wręczone w dniu 6 kwietnia w Paryżu posłom Szwecji i Norwegii zawierają ciekawe sugestie dla rządów państw skandynawskich, na które oczekuje się odpowiedzi. **Zdaniem pani Tabouis noty francusko-brytyjskie, wręczone rządom państw skandynawskich oznaczają nowy zwrot w historii wojny.**

*

AMSTERDAM. (Elta). Według wiadomości DNB „Sunday Times" ogłosił wiadomość, iż nowa spółka angielska dla handlu z państwami bałkańskimi wpisana będzie do rejestru handlowego 15 kwietnia. Pismo podkreśla, iż obecnie jest już zupełnie jasnem, że największym udziałowcem tej spółki będzie skarb państwa. Spółka ta stworzy możliwość usunięcia Niemców z rynków bałkańskich.

Niezadowolenie prasy niemieckiej

BERLIN. (Elta). DNB. donosi, iż w związku z wręczeniem not francusko - brytyjskich w Sztokholmie i Oslo, „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz" piszę: „Po przygotowaniu propagandowym państwa zachodnie obecnie prawdopodobnie przystępują do ataku przeciwko neutralności. Państwa te wmawiając prawie codziennie przez usta Chamberlaina i Reynauda, iż wojna prowadzona przez Anglię jest wojną właściwie za państwa neutralne, obecnie zdecydowały się zażądać od Szwecji i Norwegii wypowiedzenia się po czyjej stronie państwa te stają.

Zamiast namowy stosuje się obecnie nacisk. Faktem jest, iż państwa plutokratyczne starają się wpłynąć na państwa skandynawskie, aby zmieniły one swe stanowiska w stosunku do Rzeszy, które dotychczas odpowiadało, zasadom ich neutralności. Wszystko jedno, czy w tym wypadku sprawa rudy żelaznej ma decydującą rolę, czy nie. W każdym wypadku dąży się do skierowania tych państw z drogi neutralności. Tak jak i w wypadku „Altmark" musiał być uczyniony precedens, którego celem było aby Anglia, nie troszcząc się o terytorialne granice, morza zmienia na swoje pole wojny, na wszystkie czasy, tak i obecnie porusza się całą stronę prawną neutralności w związku z jednym specjalnym wypadkiem. **Widocznie bliskość brytyjskich okrętów wojennych i przygotowane środki nacisku gospodarczego muszą poprzeć angielską interpretację i zmianę stanowiska, aby odpowiadało ono obecnym interesom Brytanii.** Kraje neutralne dzisiaj wiedzą na ile państwa zachodnie szanują i uznają ich wolność i prawa, a nawet ich egzystencję i to stanowi tę przyjaźń, która jest tak rzekomo serdecznie wyrażana. Jedynie „niechęć słuchania" nie stanowi odpowiedzi. Rzesza musi wyraźnie zapytać na ile państwa neutralne zgadzają się lub zgodziły się nietylko wyrzec się swoich „suwerennych praw na korzyść Anglii, lecz i na ile pozwalają uczynić z siebie cichych uczestników takiej akcji, która łamiąc prawa międzynarodowe, nieludzką metodą wojny głodowej, ma na celu fizyczne złamanie całego narodu niemieckiego.

Posłowie niemieccy ze Sztokholmu i Oslo u Ribbentropa

PARYŻ. (Elta). Korespondent kopenhaski pisma „Paris Soir" w dniu 7 kwietnia zakomunikował, iż w dniu tym po południu minister spraw zagranicznych Niemiec Ribbentrop odbył godzinną naradę z posłami Rzeszy w Szwecji i Norwegii. Po tej naradzie przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył dziennikarzom, iż rząd Rzeszy uważnie śledzi rozwój sytuacji w Skandynawii. „Sprzymierzeńcy pragną utrudnić dostawy rudy żelaznej do Niemiec, oświadczył on, jednak jeżeli wierzą inni w naszą bierność — mylą się oni. Interesy Rzeszy zostaną ochronione".

Minister wojny U. S. A. Woodring rzecznikiem współdziałania z aliantami

WASZYNGTON. (Elta). W dniu 6 kwietnia z okazji 23-letniej rocznicy wstąpienia Stanów Zjednoczonych do Wielkiej wojny, minister wojny Stanów Zjednoczonych Woodring wygłosił przemówienie, w którym podkreślił znaczenie udziału Stanów Zjednoczonych w wielkiej wojnie i rolę Ameryki w osiągnięciu zwycięstwa w tej wojnie. Pozatym minister Woodring krótko przedstawił dokonane wysiłki Stanów Zjednoczonych w dziedzinie uzbrojenia. Woodring wyraźnie oświadczył, iż popiera politykę zbrojeń Stanów Zjednoczonych i że przychylnie patrzy na dostawę materiałów wojennych i samolotów dla państw sprzymierzonych.

Bazy operacyjne floty Anglii i Niemiec

Scapa Flow

Tyle razy spotykamy się w prasie z tą nazwą, że warto sobie przypomnieć o co chodzi.

Scapa Flow jest jakgdyby miniaturowym morzem wewnętrznym, otoczonym archipelagiem wysepek (Orkady), na północ od Szkocji. Morze to jest głównym schronieniem brytyjskiej „Home Fleet" już od 1912 roku. Pod wielkiej wojny nazwa Scapa Flow była szczególnie głośna w końcu listopada 1914 roku, kiedy niemiecka łódź podwodna U-18 zdołała tam przeniknąć w zamiarze zaatakowania brytyjskich okrętów wojennych. Ku wielkiemu rozczarowaniu dowódcy łodzi kpt. von Henninga okazało się jednak, że „Home Fleet" na rozkaz admirała Jellicoe, odpłynęła właśnie w pełne morze. Kpt. Henning postanowił zawrócić i przybyć do Scapa Flow nazajutrz. Kontrtorpedowce jednak angielskie dostrzegły wroga. Kpt. Henning, widząc beznadziejność walki, wypłynął na powierzchnię i zatopił sam swą łódź.

Załoga łodzi uratowała się i została wzięta do niewoli.

W czerwcu 1919 roku zatoka Scapa Flow była cmentarzyskiem niemieckiej floty wojennej, która miała być wydana Anglikom na mocy art. 23 układu o zawieszeniu broni.

W marcu br. Scapa Flow było terenem nieudanego ataku powietrznego Niemców, na który odpowiedziano ze strony angielskeij zbombardowaniem wyspy Sylt.

Helgoland

Wyspa Helgoland leży w odległości 60 km od ujść Elby i Wezery. Jest to pierwszorzędna baza morska Rzeszy. Cała wyspa, obejmująca 50 ha powierzchni, jest potężną fortecą z żelaza i betonu.

Do roku 1807 Helgoland należał do Danii. W roku tym, podczas wojen napoleońskich, zawładnęli nim Anglicy, by w roku 1890 odstąpić go Niemcom wzamian za sułtanat Zanzibaru. Za panowania Wilhelma II wyspę obrócono w bazę wypadową przeciwko Anglikom. W dn. 28 sierpnia 1914 Helgoland przeszedł pierwszą próbą ogniową. Zbliżyły się wtedy do wyspy 4 angielskie okręty wojenne (jeden krążownik i trzy kontr-

torpedowce) pod dowództwem admirała Davida Beatty dla zaatakowania zakotwiczonej tam floty niemieckiej. Mała eskadra angielska zatopiła trzy krążowniki niemieckie i uszkodziła czwarty. Padło 1210 Niemców i 65 Anglików. Admirał Beatty otrzymał tytuł lorda Anglicy nie zdołali jednak sforsować potężnych fortyfikacyj Helgolandu i wysadzić desantu.

Gdy nastało zawieszenie broni, po klęsce Niemców, Anglia zażądała zdemontowania fortyfikacyj i usunięcia artylerii. Helgoland był przez pewien czas ulubionym letniskiem dla mieszczuchów z Bremy i Hamburga. Po dojściu do władzy narodowych socjalistów, zwrócili oni natychmiast uwagę na Helgoland i poczęli go znowu fortyfikować. W ciągu jednej zimy Helgoland odzyskał mury z betonu oraz żelaza i artylerię. Na wyspie zainstalowano ogromne zbiorniki paliwa, urządzono bazy łodzi podwodnych i wodnopłatowców. Artyleria składa się z około 350 dział, w czym setka dział 40 cm.

Downs

Wszystkie statki, przejeżdżające La Manche, a pragnące się udać na morze Północne, muszą zawinąć do kanału Downs, który przebiega między wybrzeżem Anglii na południe od ujścia Tamizy, a potężną ławicą piaszczystą Goodwin Sands. W kanale tym znajduje się bowiem główny punkt kontroli przemytu, urządzony przez Anglików dla skutecznego przeprowadzenia postanowień blokadowych. Tak wspomnianej ławicy piaszczystej jest to znany od stuleci bezpieczny skrawek morza, gdzie można zakotwiczyć liczne statki. Obecnie przebywają tam stale statki wszystkich narodów, niekiedy w ciągu tygodnia, oczekując na rewizję, mającą sprawdzić czy statek nie wiezie kontrabandy dla Niemców.

Jeśli zaznaczyliśmy, że statki muszą tam zawijać, to nie mamy wyłącznie na myśli przymusu prawnego. Istnieje również o wiele ważniejszy przymus faktyczny. Oto brytyjskie pola minowe rozciągają się od Downs w kierunku południowo-wschodnim prawie do francuskich wybrzeży La Manche. Nie ma więc mowy o tym, by jakiś statek, nie poinformowany dokładnie o dyslokacji min, mógł się prześlizgnąć bezkarnie inną drogą. Gdyby zaś usiłował manewrować tuż przy brzegu Francji i Anglii,

zostałby spostrzeżony i zatrzymany przez sojusznicze łodzie patrolowe, które krążą bezustannie u skraju pól minowych, jako zabezpieczenie przeciwko niemieckim łodziom podwodnym.

Wjazd do Downs oznaczony jest bojami świetlnymi, a specjalny system sygnałów wskazuje statkowi właściwe miejsce postoju. Uniknięcie rewizji jest w najwyższym stopniu wątpliwe. To też statki, wjeżdżające do kanału, nie czekają zazwyczaj wezwania do rzucenia kotwicy, lecz zatrzymują się same i czekają cierpliwie na przybycie rewidentów. Kapitan statku posyła często zgóry dokumenty pokładowe do Londynu, ażeby przyśpieszyć załatwienie formalności. O ile papiery te wzbudzają wątpliwość co do charakteru i przeznaczenia ładunku, wędrują one do wyższej instancji kontrolnej — specjalnego komitetu ministerstwa gospodarki wojennej. W takim wypadku odprawa może potrwać bardzo długo, konieczne jest bowiem drobiazgowe zbadanie statku. W razie zarządzenia konfiskaty ładunku, statek kierowany jest do innego portu angielskiego, gdzie ładunek musi być pozostawiony na lądzie.

Kanał Downs stanowi jedno z ważnych ogniw skomplikowanego systemu blokady.

W. P.

Wielka Brytania robi się wymagająca

(*Dokończenie ze str. 1*)

będzie przez drugą stronę nadużywana. Fakt, że niemiecki okręt ukrywa na wodach norweskich jeńców wiezionych do obozu koncentracyjnego nie daje się pogodzić z angielskim poczuciem neutralności. Chamberlain nazwał to „technicznym naruszeniem neutralności" i na przyszłość poprawy nie obiecywał.

Zaraz też i Churchill pojawił się na mównicy. Powiedział, że na przyszłość wobec państw neutralnych Anglicy będą się kierowali rozsądnymi wymogami życiowymi, a nie martwą literą prawa. Tym razem już go nie zdementowano.

Potem poszło z kolei zatrzymanie okrętów włoskich z niemieckim węglem. Zaledwie ten incydent zlikwidowano, zatrzymane zostały okręty sowieckie—„Majakowski" i „Salanga". Prasa angielska ostro krytykuje stanowisko Norwegii, która toleruje przepływanie okrętów niemieckich przez jej wody. Wszystko to wskazuje, że wzięto kurs nader ostry.

W swej ostatniej mowie, Churchill wyraźnie powiedział, że państwa neutralne, które sprzedają Niemcom, przyczyniają się do przedłużenia wojny i krytykował takie stanowisko. I tym razem, też go nie zdementowano. Jakże daleko jesteśmy od tych czasów, gdy— jak na początku wojny — pod adresem neutralnych mieli Anglicy tylko słowa kurtuazji.

Sto.

TELEFONEM Z KOWNA

Niemcy chętnie przyjmą lekarzy, felczerów i siostry zak. szpitalne bez względu na narodowość i wyznanie

Litewski Czerwony Krzyż otrzymał od Międzynarodowego Czerwonego Krzyża zawiadomienie, że władze niemieckie wyraziły gotowość przyjęcia z powrotem na tereny okupowane uchodźców lekarzy, felczerów, sióstr miłosierdzia i innego personelu lekarskiego bez różnicy wyznania, narodowości i przekonań politycznych.

Doniosłe zarządzenie dla pracowników nie posiadających obywatelstwa litewskiego

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w związku z rejestracją mieszkańców Wileńszczyzny nie będących obywatelami litewskimi, zdecydowało, że zezwolenia na prawo pobytu w Litwie będą wydawane osobom tej kategorii bezpłatnie, natomiast zezwolenia na prawo pracy będą musiały być opłacane przez pracodawców, a wydawać je będą urzędy naczelników powiatów.

Niemiecka „Biała Księga" dotarła już do Kowna

Redakcje kowieńskich pism litewskich otrzymały „Białą Księgę" wydaną przez rząd niemiecki, a zawierającą jak wiadomo sensacyjne wiadomości Polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Ziemia dla uchodźców z Kłajpedy i Święciańszczyzny

Ministerstwo Rolnictwa i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zabiegają o zaopatrywanie uchodźców litewskich z kraju kłajpedzkiego i ze święciańszczyzny w ziemię, pracę i pomoc lekarską.

Sprawa domu b. wileńskiej Rady Adwokackiej

Rada Adwokacka zdecydowała wystąpić wobec rządu z wnioskiem o oddanie jej domu b rady adwokackiej w Wilnie.

Duńczycy sprzedali bekony Anglii

KOPENHAGA (Elta). Według DNB z gospodarczych kół duńskich podczas rokowań angielsko-duńskich w sprawie eksportu bekonów duńskich do Anglii postanowiono zmniejszyć cenę za bekon do 10 proc. W ten sposób zysk za eksportowaną do Anglii świnię zmniejszy się o 12 kron. Zysk tygodniowy ze eksport bekonów zmniejszy się o 600.000 kron. Pozatym Anglia zakupi bekonów mniej aniżeli dotychczas.

Wzmogły się również działania wojenne

Doniesienia niemieckie o zaczętych walkach powietrznych

BERLIN. (Elta). Dowództwo armii niemieckiej donosi, iż w dniu 7 kwietnia samoloty niemieckie dokonały lotów wywiadowczych nad Morzem Północnym i nad północną i środkową Francją. Samoloty wojenne z służby patrolowej dokonały lotów również nad Zatoką Niemiecką i frontem zachodnim. **Na północ od wyspy Sylt samoloty niemieckie zauważyły 24 samoloty brytyjskie.** Dwa samoloty brytyjskie zostały zniszczone, a inne zmuszone zostały do udania się na zachód. Na froncie zachodnim wydarzyły się również walki powietrzne. **Niemieckie samoloty niszczycielskie strąciły 4 samoloty nieprzyjaciela. Jeden samolot nieprzyjacielski strąciła niemiecka artyleria przeciwlotnicza. Zginęły 3 samoloty niemieckie.**

BERLIN. (Elta). DNB donosi, w komunikacie z frontu zachodniego, iż po obu stronach czynna była artyleria, której działalność gdzie niegdzie była znacznie ożywiona. Patrole dokonywały akcji w rejonach ziemi niczyjej. Przy górach Wogezów, w rejonie pogranicznym jeden patrol niemiecki przebył przez 24 godziny na posterunku opuszczonym przez nieprzyjaciela. Podczas akcji patroli, ożywionej w ostatnim czasie oddziałom niemieckim udało się kilkakrotnie przedrzeć się przez czołowe posterunki nieprzyjaciela na ich tyły. W niektórych wypadkach oddziały niemieckie dokonały zadań wywiadowczych z bronią w ręku. **Podczas lotów samolotów niemieckich w celach wywiadowczych nad północną i środkową Francją, ożywiona była działalność samolotów niszczycielskich i artylerii przeciwlotniczej nieprzyjaciela. Na froncie zachodnim odbyło się wiele walk powietrznych.** W walkach tych strącone zostały 4 samoloty francuskie. Jeden samolot francuski strącony został przez niemiecką artylerię przeciwlotniczą. Zaginione samoloty niemieckie, wg przypuszczeń, trafione zostały przez pociski nieprzyjaciela, względnie na skutek dłuższego prześladowania musiały lądować z braku benzyny.

55 statków straciła Norwegia

LONDYN. (Elta). Havas donosi, iż ztorpedowany w ubiegłą sobotę statek norweski „Navarra" jest 55 statkiem norweskim, zatopionym od początku wojny.

Anglja zamówiła w Ameryce 10 tys. samolotów

LONDYN. (Elta). Wielka Brytania zamówiła w Stanach Zjednoczonych 7—10 tysięcy samolotów wojskowych. Według oświadczenia wiceministra wojny Stanów Zjednoczonych, Stany Zjednoczone w ciągu roku same mogą wyprodukować 17.500 samolotów.

SZPILKI

Salomon N. jest bardzo zadowolony, że wybrano go do Rady wierzycieli przy konkursowym zarządzie banku Bunimowicza. Na pierwszym posiedzeniu tej rady rzeczowe argumenty pana N, spotkały się z dużym uznaniem obecnych. Po posiedzeniu zbliża się do niego sąsiad:

— Jaka szkoda, panie Salomonie, żeśmy się przedtym nie naradzali!

— Kiedy przedtym!

— No, przed upadłością!..

* * *

Spostrzeżenie:

— Najlepsze myśli literata, częstokroć, przez całe życie nie przychodzą mu do głowy!..

* * *

Żółtko do Eierweisa:

— Słyszałem, że pan się ostatnio zajmuje anatomią. Co to jest takiego?

— Nauka! Ja np. mogę panu powiedzieć, z czego pan się składa.

— No, z czego?

— Pan ma 60% chupcy, 30% strachu, 2% białka, 1% cukru, a reszta to jest prowizja, którą pan zarabia na pośrednictwie!..

Min. Skuczas w kwestji obywatelstwa

Minister Spraw Wewnętrznych p. Skuczas w wywiadzie udzielonym przedstawicielom prasy, udzielił ciekawych wyjaśnień w sprawie obywatelstwa dla mieszkańców Wilna i Litwy Wschodniej.

Liczba osób, które już uzyskały obywatelstwo litewskie w Wilnie nie jest jeszcze duża — odpowiedział p. Minister — Należy przypuszczać, że wpłynęła na to zbyt mało elastyczna ustawa o obywatelstwie dla mieszkańców Wilna. Kwestią tą zainteresowały się już miarodajne sfery i należy przypuszczać, że znajdziemy drogę, aby kwestię udzielenia obywatelstwa mieszkańcom przyśpieszyć. Należy jednak nie zapominać że ustawa pozostaje ustawą. Sprawa obywatelstwa nie jest ponadto aż tak tragiczną. Mamy przecież ogólną ustawe o obywatelstwie, która mojem zdaniem jest dosyć elastyczną.

Ustawa ta przewiduje moment naturalizacji. A więc starzy mieszkańcy Wilna mogą wykorzystać tę możliwość i drogą naturalizacji uzyskać obywatelstwo litewskie. Może dla Wilna uzyskanie obywatelstwa drogą naturalizacji zostanie w praktyce ułatwione, zostanie przyśpieszona procedura załatwiania tych spraw. Należy nadmienić, że wielu Litwinów wileńskich obrało sobie tę drogę do uzyskania obywatelstwa litewskiego. Tak czy inaczej kwestja obywatelstwa zostanie rozstrzygnięta zgodnie ze słusznemi interesami państwa i poszczególnych jednostek.

Zapewniam ponadto, że wszyscy mieszkańcy Wilna i Litwy Wschodniej, których przynależność do państwa litewskiego nie została jeszcze wyjaśniona, o ile są lojalni w stosunku do państwa, będą mogli nadal kontynuowść zupełnie spokojnie i bez żadnych przeszkód swe dotychczasowe zajęcia. Nikt nie będzie im przeszkadzał w pracy i odbierał im zarobki, pod warunkiem jednak, że ich działalność gospodarcza nie będzie szkodziła interesom naszej ogólnej gospodarki państwowej. W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych upoważniło wileńskie władze administracyjne do wydawania zezwoleń do wykonywania pracy na miejscu.

Do wiadomości obcokrajowców

Komendant policji i powiatu podaje do wiadomości, że dnia 9. 10. 11: bm. rejestrowani będą w komisariatach policji obcokrajowcy, których nazwiska zaczynają się na litery A, B. i C.

Kto nie zdążył może się jeszcze rejestrować

Komisariaty policji kontynuują w dalszym ciągu rejestrację tych osób, nie posiadających praw do obywatelstwa litewskiego, którzy musieli stawić się w ub. czwartek, piątek i sobotę. W wyznaczonym terminie nie wszyscy zdążyli zarejestrować się, dlatego też władze policyjne nie robią trudności zgłaszającym się obecnie po terminie. (w).

Los nauczycieli nie posiadających obywatelstwa litewskiego

W szkołach wileńskich pracowało dotychczas wielu nauczycieli, nie posiadających obywatelstwa litewskiego. W myśl zarządzeń władz szkolnych musieli oni do 1 kwietnia br. albo przedstawić paszporty litewskie albo zrezygnować z pracy.

Znaczna część tych nauczycieli, nie posiadających praw do obywatelstwa litewskiego ramach obowiązujących dziś zarządzeń, zwróciła się do władz centralnych w Kownie z prośbą o wydanie im zezwoleń na dalszą prace w szkolnictwie na terenie Wilna.

W tych dniach nadeszły negatywne odpowiedzi na te starania. Jednocześnie inspektorat szkół zażądał o dnich okazania kart pracy

Na skutek ponownych zabiegów nauczycieli, inspektor szkół zwrócił się do Kowna w sprawie kart pracy dla nich Jednocześnie wyjeżdża delegacja nauczycieli zagrożonych

—(o)—

Poziom Wilii do 6 metrów

Jeszcze 1 mtr. i nastąpi powódź

Wczoraj sytuacja na Wilii zaczęła się nagle pogarszać od rana. Przybór wody wzrósł gwałtownie i pod wieczór dochodził prawie do 6 metrów. W godzinach zaś przedpołudniowych wynosił 5 m. 60 cm. W niektórych miejscach wały otaczające koryto Wilii w obrębie miasta wznosza zaledwie na kilkadziesiąt centr. ponad poziom wody. Jeżeli woda podniesie się jeszcze o 1 metr nastąpi jej wylew na przylegające ulice w śródmieściu.

Na przedmieściach wzbierająca woda wdziera się coraz głębiej w tereny zagrożone. Ewakuowano wiele rodzin. Onegdaj poziom wody wynosił 4 65 mtr.

Gwałtowny przybór wody należy tłumaczyć ociepleniem się na terenach górnego biegu rzeki, gdzie zaczęły dopiero teraz na dobre topnieć śniegi (W)

Zmiana tablic na domach

Władze administracyjne wydały zarządzenie, **nakazujące** właścicielom domów w Wilnie zmienić w ciągu 7 dni dotychczasowe tablice z numerami domów na nowe w języku państwowym. (w.)

Podatek dochodowy

Pierwsza rata płatna do 30-VI b. r.

Inspekcja podatkowa zaczęła już rozsyłać nakazy płatnicze podatku dochodowego na rok 1940. Wielu kupców w Wilnie otrzymało już te nakazy. **Podatek płatny jest w 2 ratach:** pierwsza rata **do 30 go czerwca** br., druga do **31 października** br. Odwołania można składać do poszczególnych inspekcji podatkowych do 20-go maja br.

Płatnicy podatku dochodowego, którzy do 20 kwietnia br. nie otrzymają nakazów płatniczych, powinni we własnym interesie zgłosić się do inspekcji podatkowej z reklamacją i uzyskać nakaz ten aby można było skorzystać jeszcze z możności złożenia odwołania do 20 maja br.

Normy podatku dochodowego są następujące: od dochodu do 2000 lit rocznie płaci się 2 procent, od dochodu przeszło 2001 lit do 4001 lit — 4 proc., od 4001 l. do 6001 l. — 6 proc., od 6001 l. do 8001 l. — 8 proc. i ponad 8001 lit. rocznie — 10 proc.

Zapas złota i dewiz Banku Litewskiego

1. kwietnia rb. **zapas złota Banku Litewskiego sięgał 53,03 mil litów, zaś zapas dewiz—12,5 mil. litów. 1. stycznia rb. zapas złota sięgał 53,01 mil. litów, zaś zapas dewiz—6,58 mil. litów. Tak więc w ciągu pierwszych** 3 miesięcy rb. zapas złota w Banku **Litewskim wzrósł o 0,02 mil. litów**, zaś zapas dewiz **wzrósł aż o 6** przeszło **mil. litów.**

Aktywny handel zagraniczny w rb.:

Według danych Biura Statystycznego w ciągu pierwszych dwuch miesięcy rb. eksport litewski sięgał 37,7 mil. litów, zaś import—30,1 mil. litów. Tak więc aktywny bilans litewskiego handlu zagranicznego w styczniu i lutym wyraził się cyfrą 7. mil. litów. Dane handlu zagranicznego za marzec jeszcze nie zostały wyjaśnione.

—(o)—

Wkrótce rozpoczną się ro[...] w dziedzinie urządzeń rol[...]

Jak się dowiadujemy ułc[...] został plan robót związany[...] urządzeniami rolnymi w o[...] wileńskim. Do wykonania tyc[...] bót w Litwie wschodniej t. zn[...] komasacji wsi na osiedla [...] dyńcze i parcelacji majątków[...] znaczono 53 mierniczych, k[...] rozpoczną pracę z dniem 15 [...] nia lub najpóźniej do dni[...] kwietnia ze względu na po[...]

W tym samym czasie roz[...] ną również pracę technicy [...] robotach melioracyjnych. Cał[...] ręg wileński podzielony zosta[...] robót melioracyjnych na 12 [...] nów robót. Przy większych r[...] tach, obok techników okręgo[...] pracować będzie również [...] przydzielonych z Dep. Mel[...] cyjnego techników.

Z ekranów wileńskich

Piotr I-szy — w kinie H[...]

Przeróbka filmowa powieści [...] sego Tołstoja wydobywa śm[...] plastycznie postać twórcy [...] Rosji z przełomu dwu wiek[...] końca 17-go i początków 18-go[...]

Scenarjusz operuje nietyle [...] tościami psychologicznymi, il[...] czej motorycznością zdarzeń, [...] uderzając w ówczesną Rosję w[...] nym nurtem, ułatwiają obser[...] precyzowania się autorytetu car[...] tra, wybijającego „okno na Eu[...]

Realizator filmu Petrow opa[...] temat, jego sens i jego rytm [...] docznieį wszechstronnie. Zar[...] interpretacja scen batalistycz[...] jak i rodzajowość i koloryt sz[...] łów tchną rozmachem i zadz[...] ustawieniem kontrastów tej nie[...] łej w dziejach carstwa epoki.

Wojna z Karolem szwedz[...] związane z ówczesną rzeczywist[...] niedomagania moralne płyną[...] konserwatyzmu mas rosyjskich, [...] reżyserowi sposobność do ma[...] czego rozwinięcia akcesoriów [...] epoki. Rzadko kiedy imaginacj[...] mowa potrafi dać tyle przekon[...] jących wrażeń, nie często też z[...] się, aby skrót filmowy mógł [...] brawurą i umiarem artystyc[...] przybliżyć monumentalność odle[...] drastycznych nieraz prawd hist[...]

Zdjęcia celowe i rozumne, fot[...] fika soczysta, perspektywy plen[...] potraktowane z inicjatywą mal[...]

W zespole aktorskim zwra[...] wagę kompozycja różniczko[...] jaskrawości typów.

Dominuje oczywiście, demon[...] prawie żywioł głosu i gest u Simo[...] który odtwarza sugestywnie p[...] Piotra.

Teatr „Lutnia"

„Zemsta Nietoperza", operetka J. Straussa

„Baron cygański" i „Zemsta nietoperza" są nietylko najwybitniejszymi dziełami Straussa, ale prócz tego one właśnie utypowały rodzaj muzyczny znany w historii pod nazwą „operetki wiedeńskiej". Wymagania muzyczne Straussa są duże; finały aktów zakrojone są raczej na operową miarę i stylistycznie są bliższe temu rodzajowi. „Nietoperza" wystawiają też często wielkie sceny operowe. Przyjęcie jakie wydaje w II akcie bogaty książę daje asumpt do wkładek śpiewnych i baletowych, w czasie których występują najwybitniejsi śpiewacy i tancerze.

Trudność „Nietoperza" przerasta możliwości t. zw. przeciętnego zespołu operetkowego. W warunkach, w jakich pracuje „Lutnia" osiągnięto najwyższy poziom. Trudności wokalne najlepiej pokonywała **Halmirska**; Dembowski dobrze prowadził sceny zespołowe, zwłaszcza **kłótni** w I akcie (trio Dembowski — Owidzka — Detkowski), w którym był najlepszy. **Owidzka** miała trochę trudności z najwyższymi tonami; naogół jednak sprostała zadaniu. Nie mogę się tylko zgodzić z elementami farsowymi, jakie wprowadzili do akcji Rychter, Wyrwicz-Wichrowski, a częściowo i Halmirska Styl opery komicznej, którą jest w istocie „Nietoperz" — nie znosi tak silnej deformacji rzeczywistości jak farsa francuska. Wywraca się bowiem sens tych rzeczy, w które słuchacz ma uwierzyć. Najwięcej przesolił tu Rychter, który niepotrzebnie z Alfreda zrobił postać cyrkową. Dozorca Wyrwicza-Wichrowskiego jest nie do pomyślenia w rzeczywistości jako podwładny Szczawińskiego, który jest wprawdzie lekkomyślnym dyrektorem więzienia, ale nie idiotą, wodzonym za nos przez pijanego woźnego. Szczawiński bardzo trafnie uderzył w ton komedii, który jedyny jest tu na miejscu. Irzykowski, Lubowska, Piasecka dobrzy. Taniec szkocki (Ciesielski — Martówna) b. zabawny. — Kochanowski prowadził całość bardzo energicznie. Chóry powinny być mocniejsze. Dekoracje ładne, w pałacu księcia pomysłowe i interesujące

St.

—(o)—

Przybył do Wilna pierwszy transport polskich jeńców wojennych z Niemiec

Onegdaj przybył do Wilna pierwszy transport polskich jeńców wojennych przebywających dotychczas w niewoli niemieckiej. Przybyło ogółem 84 jeńców. Wymiana jeńców nastąpiła na podstawie umowy zawartej między rządami Litwy i Niemiec w sprawie wymiany stałych mieszkańców obu państw.

W najbliższym czasie oczekiwany jest powrót około 2.000 osób. (x).

Towary angielskie do Litwy przez Z.S.S.R.

Jak wiadomo działania wojenne na Morzu Północnym znacznie utrudniają import towarów angielskich do Litwy i innych krajów bałtyckich.

Obecnie, jak donosi kowieńska gazeta „Idisze Sztime" do Kowna nadeszła wiadomość, iż wkrótce towary angielskie przeznaczone dla państw bałtyckich, w tej liczbie do Litwy, importowane będą przez teren Związku Sowieckiego. Zostaną one dostarczone drogą morską do Murmańska lub Odessy, a stamtąd koleją do państw bałtyckich. (d).

Niebezpieczna zabawa

Zapalnik od granatu wybuchł w ręku dziecka

Przy Geleżinkilio g-ve (ul. Kolejowej) Nr 69 dzieci znalazłszy zapalnik od granatu zaczęli nim manipulować.

8-letni Witold Pranas został ciężko poraniony odłamkami. Przewieziono go do szpitala kolejowego.

(c)

Ciężarowe pojazdy muszą być obsługiwane przez 2 osoby

Władze administracyjne zarządziły, aby wszystkie ciężarowe pojazdy konne i mechaniczne na terenie Wilna były obsługiwane przez dwie osoby, a nie przez jedną jak dotychczas. Przy rozwożeniu lub t.p. jedna osoba musi pozostawać przy pojeździe, podczas gdy druga wynosi ładunek. (w.)

Lustracja wozów

Dziś i jutro, 9 i 10 b.m. odbędzie się **doraźna** lustracja wszystkich **kursujących** po mieście **pojazdów konnych i mechanicznych. Będzie się sprawdzało stan i czystość pojazdu.** (w.)

Romantycznej historii ciąg dalszy

W niedzielnym numerze „Kurjera Wl." donieśliśmy o zatrzymaniu trzech młodych ludzi, jak się okazuje, uchodźców, pod zarzutem, że dokonali oni rewizji, podając się za wywiadowców policji, w mieszkaniu Emilii Puciatówny (ul. Subocz 37.).

Obecnie dowiadujemy się uzupełniająco niektórych szczegółów tej sprawy.

KRADZIEŻ OSTATNIEGO GARNITURU.

Jak wynika ze słów p. Kołaczkowskiego sprawa się miała jak następuje: W przeddzień niefortunnej rewizji Kołaczkowskiemu skradziono ostatni porządny garnitur, który zdołał uratować podczas ucieczki z Warszawy.

Ze zmartwienia, chcąc zalać robaka, udał się z dwoma znajomymi do knajpy. Pod wpływem wypitego alkoholu postanowili oni własnoręcznie odnaleść skradziony Kołaczkowskiemu garnitur i kierując się niezbyt określonymi przypuszczeniami

DOMOROŚLI DEDEKTYWI

trafili do mieszkania Puciatówny, skąd, jak wyjaśniło dochodzenie, zabrali ze sobą jedynie fotografię która nadała romantyczny charakter dalszemu znanemu już biegowi wypadków.

Kołaczkowski z kolegami przebywa jak dotychczas w areszcie prewencyjnym.

Twierdzi on, że nie podszywał się pod wywiadowcę. O ile dochodzenie potwierdzi tę okoliczność

ROMANTYCZNY UCHODŹCA I JEGO KOLEDZY

odzyskają wolność. (del)

Praktyczne kursy sadownictwa w okręgu wileńskim

W pow. wileńskim została ogłoszona rejestracja sadów przez agronomów rejonowych. U każdego agronoma rejonowego zarejestrowano ponad 100 sadów. Ze względu na to, że specjaliści nie mogą odwiedzić każdego właściciela sadu, przeto organizuje się w różnych miejscowościach powiatu praktyczne jednodniowe kursy sadownictwa, na których demonstrowane będzie ratownictwo zmarzniętych sadów, obcinanie gałęzi, opryskiwanie i inne roboty specjalne. Dlatego też pragnie się by na te kursa mogli uczęszczać wszyscy zarejestrowani. Pozatym na te kursa winni uczęszczać członkowie kółek rolników i inni, którzy interesują się drobnymi gałęziami rolnictwa. Kursy odbywać się będą w następujących miejscowościach:

1. W szkole powszechnej w Porudominie 8 kwietnia. 2. W szkole powszechnej w Mariampolu 9 kwietnia. 3. W szkole powszechnej w Mejszagole 10 kwietnia. 4. W szkole powszechnej w Użubłędzie 11 kwietnia. 5. W szkole powszechnej w Podbrzeziu 12 kwietnia. 6. W szkole powszechnej w Liczunach 12 kwietnia. 7. W szkole powszechnej w Bujwidziszkach 13 kwietnia. 8. W szkole powszechnej w Mazuryszkach 13 kwietnia 9. W szkole żeńsk. Gosp. Dom. w Antowilu 13 kwietnia. 10. W szkole powszechnej w Niemenczynie 15 kwietnia. 11. W szkole powszechnej w Bujwidach 15 kwietnia. 12. W szkole powszechnej w Czepurniszkach 16 kwietnia. 13. W szkole powszechnej w Szumsku 16 kwietnia. 14. W szkole powszechnej w Bezdanach 17 kwietnia. 15. W szkole powszechnej w Mickunach 17 kwietnia. 16. W szkole powszechnej w Jasiunach 18 kwietnia. 17. W szkole powszechnej w Turgielach 18 kwietnia.

Kursy rozpoczną się o godz. 10-tej rano. Trzeba zabrać ze sobą piłki i noże. Okoliczni rolnicy proszeni są o jak najliczniejszy udział. W tych kursach winni uczestniczyć wszyscy członkowie kółek młodych rolników.

Wyskoczył z pociągu ni mając biletu

Wczoraj wieczorem kiedy pociąg osobowy, zdążający z Kowna do Wilna zbliżył się do semaforu, drzwiczki jednego z wagonów nagle otworzyły się i jakiś pasażer wyskoczył na tor z pędzącego pociągu.

Siła rozpędu rzuciła nieszczęśliwego na tor, na szyny kolejowe. Doznał on poważnych uszkodzeń ciała i przewieziony został do szpitala kolejowego.

Okazał się nim mieszkaniec Landwarowa Bolesław Kozłowski. Podróżując bez biletu chciał on wyskoczyć z pociągu przed nadejściem do stacji. (c).

Rozpowszechniajci[...] „Kurjer Wileńsk[...]

Kursy sadownictwa w Kolo[...]

6-go kwietnia w Kolonii Wileń[...] zorganizowane zostały pokazowe [...] sy sadownictwa. Na kursa przy[...] specjaliści drobnych gałęzi rolni[...] powiatu wileńskiego, którzy tł[...] czyli teoretycznie i praktyczni[...] należy obecnie czynić ze zmar[...] tymi drzewami owocowymi, ja[...] ratować.

Udzielano również wskazówe[...] zakresie całego szeregu innych [...] konieczniejszych prac wiosennyc[...] sadach.

Na kursy przybyło około 70 [...] cicieli sadów. Mieszkańcy Ko[...] Wileńskiej byli bardzo z tych [...] sów zadowoleni i życzą, by or[...] zowano więcej podobnych kur[...] Słuchacze kursów przy tej o[...] obejrzeli zbudowany przez mies[...] ców kolonii wileńskiej skład na [...] ce—lodownię, w której można z[...] cić około 55.000 kg. jabłek.

Ogółem w Kolonii Wileń[...] jest około 100 ha bardzo ład[...] sadów.

Podobne kursa w pow. w[...] skim zorganizowane będą równ[...] innej miejscowości.

Współpraca przemysłu francuskiego i angielskiego

na zasadach ścisłego porozumienia

LONDYN (Elta). Ogłoszony został tekst porozumienia, osiągniętego przy poparciu rządów obu krajów, w wyniku rokowań prowadzonych w marcu przez przedstawicieli związku przemysłu francuskiego i federacji przemysłu brytyjskiego. Porozumienie to, którego celem jest współpraca nad ożywieniem produkcji przemysłowej zawiera następujące punkty:

1) Podczas rokowań uznano, że współpracy przemysłu francuskiego i brytyjskiego przewodzą ministerstwa uzbrojenia i zaopatrzenia obu krajów.

2) Uznano, iż zagadnienia wzajemnej wymiany handlowej Anglii i Francji uregulowane zostały przez odpowiednie porozumienie obu krajów.

3) Przedstawiciele przemysłu Francji i Anglii zdecydowani są poprzeć wysiłki obu rządów, czynione dla wspólnego celu, a przedewszystkim rozszerzenia współpracy na rynkach światowych eksportu z korzyści interesów obu krajów.

4) Celem uzgodnienia polityki eksportowej sprzymierzeńców uznano, iż trzeba będzie niektórych dziedzinach ograniczyć spożycie ludności cywilnej, aby w ten sposób uzyskać możliwości rozszerzenia eksportu.

W związku z tym, przedstawiciele organizacji obu krajów ustanowili co następuje: a) organizacje obu krajów zobowiązują się do zachowania porozumień poszczególnych dziedzin przemysłowych obu krajów, do usunięcia konkurencji antyekonomicznej wszelkiej, gdzie tylko ona by się zjawiła, a na odpowiednich rynkach eksportowych utrzymać taką wysokość cen, aby zapewnić zwiększenie spożycia. b) przedstawiciele obu organizacyj postanawiają, iż muszą być rozpoczęte pomiędzy poszczególnymi dziedzinami przemysłu rokowania, których celem będzie nietylko utrzymanie współpracy w czasie wojny, lecz i utworzenie stałego elementu regulacji stosunków ekonomicznych obu krajów, d) obie organizacje umawiają się współpracować nad utrzymaniem swoich rynków i przyczynić się do zwiększenia eksportu obu krajów w czasie wojny.

5) Obie organizacje umawiają się, iż w czasie wojny w miarę możliwości przede wszystkiem się będzie importowało z obu krajów, a mniej z krajów trzecich.

6) Obie organizacje postanawiają usunąć wzajemną konkurencję pomiędzy Wielką Brytanią i Francją przy zakupie surowców i potrzebnych dla obu krajów produktów.

Delegacje przemysłów obu krajów postanowiły utworzyć stałą radę przemysłu obu krajów, której najważniejszym zadaniem będzie ustalenie ram, na podstawie których poszczególne dziedziny przemysłu Francji i Wielkiej Brytanii mogą prowadzić rokowania na temat zagadnień dotyczących interesów obu krajów. Obie organizacje przemysłu wyrażają pogląd, iż ich wspólnym celem w dziedzinie polityki ekonomicznej po wojnie będzie odbudowa i szybkie rozszerzenie wymiany międzynarodowej, co może jedynie stworzyć podstawy stałego pokoju. Obie organizacje wyrażają chęć przyciągnięcia do takiej polityki inne kraje, które przyjmą te zasady i odpowiednie zobowiązania, wypływające z tej polityki.

Decyzje aliantów w stosunku do Szwecji i Norwegii następstwem pokoju sowiecko - fińskiego

SZTOKHOLM. (Elta). Prasa szwedzka w niedzielę wiele pisze o angielskich i francuskich notach Szwecji i Norwegii. „Svenska Dagbladet" pisze, iż noty te w pierwszym rzędzie miały charakter polityczny, następnie zaś gospodarczy. Oświadczają, iż w notach tych zwraca się uwagę na sytuację, która się wytworzyła po zawarciu umowy fińsko-sowieckiej. Korespondent londyński „Dagens Nyheter" pisze, iż w Anglii oświadczają, że neutralność powinna utrudniać państwom skandynawskim urzymywanie związku z Niemcami. Zdaniem „Stockholms Tidningen" rząd szwedzki wkrótce odpowie na notę angielską i francuską.

Rokowania handl. sowiecko-japońskie utknęło na martwym punkcie

MOSKWA. (Elta). Według DNB rokowania handlowe ze Związkiem Sowieckim i Japonią ostatnio stanęły na martwym punkcie. Rokowania te rozpoczęły się w końcu 1939 roku. Według DNB to samo się stało z rokowaniami sowiecko-japońskimi w sprawie ustalenia granicy między Mandżurją i Mongolją, a także w sprawie zawarcia umowy żeglugowej.

Niemiecka odpowiedź na wyzwanie gen. Ironside

BERLIN, (Elta). „Voelkischer Beobachter" odpowiada na oświadczenia szefa sztabu naczelnego Anglii generała Ironside złożone przedstawicielom prasy. Pismo stwierdza, iż widocznie szef sztabu, armii brytyjskiej nie czuje się pewnie w obliczu zadań, powierzonych jemu do spełnienia. Sprzeciwia się on poglądowi, iż żołnierze Anglii powinni zadecydować o wyniku wojny. Szef generalnego sztabu wyraźnie oświadcza się, przeciwko błędnemu poglądowi, iż armja Wielkiej Brytanii w tej wojnie powzięła inicjatywę. Dalej pismo podkreśla, iż przemówienia naczelnika generalnego sztabu Anglii było nie przemówieniem żołnierza, lecz oświadczeniem człowieka, który chciałby wykazać swoją niekompetencję i popiera pogląd, iż użycie armii angielskiej w wojnie rozpoczętej przez Anglię jest potrzebną nieprzyjemnością, której chce się uniknąć. Na zakończenie pismo stwierdza, iż armia angielska reprezentuje londyńskich kupców i broni świat, który w wieku 20 nie ma prawa do życia: Armja angielska jest słaba i na skutek tej słabości upadnie Wielka Brytania.

Zwolennicy Czang Kai-Szeka nie uznają rządu Wang Czin-Weja

CZUNGKING (Elta). Według Havasa większość najważniejszych chińskich dowódców wojennych i gubernatorów prowincji publicznie wyrzekła się nowego rządu. Wszyscy oni raz jeszcze zadeklarowali swoją lojalność wobec rządu w Czungkingu okazując zarazem chęć dalszego popierania marszałka Czang-Kai-Szeka.

TOKIO (Elta). Donoszą z Nankinu, że nowy rząd chiński pod kierownictwem Wang-Czin-Weja postanowił nie uznawać wszystkich tych umów, które są lub będą zawarte w przyszłości z państwami zagranicznymi przez rząd Czung-Kin-Ga.

Walka powietrzna nad morzem Północnym

BERLIN (Elta). W nocy na 7 kwietnia ponad morzem Północnym niemieckie samoloty niszczycielskie spodkały się z 24 bombowcami angielskimi. Jak donosi DNB wodległości 150 klm. na północ od wyspy Sylt odbyła się walka powietrzna. Zostały stroncone dwa bombowce brytyjskie, inne zaś zostały zmuszone do cofnięcia się na zachód. Samoloty niemieckie nie miały żadnych strat.

LONDYN (Elta). Ministerstwo lotnictwa Wielkiej Brytanji donosi, iż 7 kwietnia po południu na morzu Północnym patrolujące samoloty brytyjskie spodkały się z samolotami niemieckimi. Na skutek wynikłej walki jeden samolot niemiecki został zniszczony, zaś drugi, jak przypuszczają, uszkodzony. Dwa samoloty brytyjskie nie powróciły jeszcze.

Nowi posłowie sowieccy w Finlandii i Łotwie

MOSKWA (Elta). Prezydium Rady Najwyższej Związku Sowieckiego mianowało Zotowa posłem Związku Sowieckiego w Finlandii i Derewieńskiego — posłem w Łotwie.

Pogrom Żydów w Warszawie?

Wileńska prasa żydowska („Wilner Togblat") donosi, iż według otrzymanych przez redakcję tej gazety informacyj w Warszawie podczas świąt wielkanocnych miał miejsce pogrom Żydów.

„Tagblat" pisze: „Pogrom trwał 4 dni. Łobuzi nie tylko poszturchiwali przechodniów na ulicy, bili ich, ranili i kłuli, lecz w wielu wypadkach grupy łobuzów przedostawały się również do wnętrza mieszkań żydowskich, rabowali, niszczyli mienie oraz katowali wszystkich obecnych, nie szanując nawet dzieci.

Szczególnie grasowała łobuzerja w rejonie ulic Wierzbowej — Królewskiej — Marszałkowskiej i Hożej, gdzie mieszkają zamożniejsi Żydzi, i gdzie było wiele rzeczy do rabowania. Wybite zostały szyby i w wielu wypadkach zniszczono pościel. Żydowskie sklepy zostały masowo obrabowane, przy czym ich właściciele zostali dotkliwie pobici i pokaleczeni.

Pogrom w Warszawie był zorganizowany. Prócz elementów przestępczych wzięli w nim również udział grupki młodzieży, ze znanymi przywódcami „Falangi" i „O.N.R." na czele.

Potwierdzenia tych wiadomości z innych źródeł, po za wymienionym, nie otrzymaliśmy.

KRONIKA

Kwiecień 9 Wtorek

Dziś: Marii Kleofas.

Jutro: Ezechiela Pr. M.

Wschód sł. g. 4 m. 38

Zachód sł. g. 18 m. 03

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Chróścickiego — Aušros Vartu g. (Ostrobramska) 25; Filemonowicza — Didžioji g. (Wielka) 29; Jundziłła — Gedimino g. (Mickiewicza) 33; S-ów Mańkowicza — Algirdo g. (Piłsudskiego) 30 i Sarola — Užupio g. (Zarzecze) 20.

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka Antakalnio g-ve 42 (Antokolska); Szantyra Savanoriu aleja 10 (Legionowa); Zajączkowskiego Vytauto g. 22 (Witoldowa).

— Remont dróg bitych. W roku bieżącym projektowany jest remont dróg bitych na przestrzeni 30 klm. Roboty przeprowadzone zostaną na szlaku Wilno—Troki. Niezależnie od tego będą remontowane drogi na odcinkach Wilno—Mejszagoła, Wilno—Ejszyszki, Wilno—Podbrzezie i inne.

Wstępne roboty przygotowawcze na niektórych odcinkach już zostały rozpoczęte. (x)

TEATR I MUZYKA

Teatr PAŃSTWOWY
(w gmachu teatru na Pohulance)

Don Kiszot i Marija STIUART w Wilnie

Dnia 9 i 10 b. r. w Teatrze Miejskim gra Teatr Państwowy z Kowna.

Dziś we wtorek 9 kwietnia wystawia się po raz drugi w Wilnie balet „Don Kichotas". w/g układu A. Fedoroves Baletmistrz B. Kelbauskas. Dyrygent M. Buksza. Dekorator L. Truikys.

We środę 10 kwietnia Marija Stuart.

Teatr „POHULANKA"

„Moralność Pani Dulskiej" z p. I. Jasińską-Detkowską.

We czwartek, dnia 11 kwietnia o g. 20-ej Teatr „Pohulanka" gra świetną komedie w 3-ch akt. Gabrieli Zapolskiej **„Moralność Pani Dulskiej"** z Ireną Jasińską-Detkowską w roli tytułowej.

Teatr Muzyczny „LUTNIA"

Dziś o godz. 7 wiecz. ukaże sie ulubiona operetka O. Straussa **„Czar walca"**.

Kierownictwo Teatru pozyskała na kilka występów niezrównaną artystkę estońską, primadonnę Teatru Państwowego w Tallinie **Miivi Laid**

Jerzy Garda śpiewa 10 b. m. w „Lutni",

Jerzy Garda wystąpi z jedynym koncertem w środę, 10 b. m. o godzinie 20-ej w Teatrze „Lutnia". Zapowiedziany występ sławnego śpiewaka będzie niewątpliwie nielada ewenementem w życiu kulturalnym Wilna, tem więcej, że wilnianie słyszeli Jerzego Gardę po raz ostatni w grudniu roku zeszłego, podczas jego recitalu na Pohulance. Akompaniuje prof. Stupel, laureat Akademii Muzycznej w Lipsku.

Poszukiwania zaginionych

Jadwiga Klimowiczówna (córka prof. gimnazjum im. Traugutta w Brześciu n/B., uczennica kl. I-ej liceum przy tymże gimn.) lub jej Koleżanki proszone są o podanie wiadomości o „Wiki" pod adresem: Stanisław Krukowski, O. R. P. „Gdynia" C/O LONDON, G. P. O. — England.

Stanisław Lewicki powiadamia **p. Janicką P.** w Wilnie, że jest we Francji. Adres: Konsulat w Lyon.

RADIO

Wtorek, dnia 9 kwietnia 1940 roku

WILNO — 6.30—7.30 Z Kowna. 12.00—12.15 Z Kowna. 15.00 Z Kowna. 15.40 Wiad. wileńskie. 15.50 Wiad. po polsku. 16.05 Fragmenty suity Griega. 16.30 E. Paukszta: Przechadzka po Wilnie. 16.45 Z Kowna. 17.00 Gra Wil. orkiestra mandolinistów. 17.45 V. Rogowicz: Folklor Tatarów litewskich. 18.00 Skrzypek Krejsler (płyty). 18.30 Wiad. wileńskie. 18.40 Wiad. po polsku. 19.00 Z Kowna. 19.15 Rozmait. muzyczne. 19.25 Informacje po białorusku. 19.40 Z Kowna. 20.45 Muzyka kameralna. 21.15 Z Kowna. 22.00—23.30 Muzyka rozrywkowa.

Z KOWNA — 6.30 Modl., czas. 6.35 Wiad., pogoda. 6.50—7.30 Muzyka poranna. 12.00—12.15 Czas, wiad., pogoda. 15.00 Muzyka obiadowa. W przerwie 15.30—15.40 Wiad. 16.05 Z Wilna. 16.45 Muzyka rumuńska. 17.00 Z Wilna. 17.45 Wychowanie fizyczne. 18.00 Z Wilna. 18.40 Przegląd dnia. 19.00 Czas, wiad., pogoda, program na dzień nast. 19.30 Rozmaitości muzyczne. 19.40 Z naszej literatury. 20.00 Kwartet męski. 20.30 Dr. A. Salys: Nazwiska litewskie w kraju wileńsk. 20.45 Z Wilna. 21.15 Przegląd ekonomiczny. 21.25 Fragmenty z baletu Czajkowskiego „Śpiąca królewna". 21.50—22.00 Wiad.

—(o)—

Subskrypcja Grafiki Wileńskiej

Prosimy wszystkich miejscowych czytelników o odbiór zamówionych prac graficznych w lokalu „Kurjera Wileńskiego", ul. Bisk. Matulewicza 4 **w godz. 11—13 i 18—20 do dnia 10 b. m. włącznie.**

Dookoła zabójstwa przy Savanoriu Aleja g.

Kto pozna zamordowaną

Donosiliśmy w tych dniach iż na Savanoriu Aleji (daw. ul. Legionów) znaleziono na dnie rowu kanalizacyjnego zwłoki zamordowanej kobiety. Tożsamości zamordowanej dotychczas nie zdołano ustalić, co hamuje bieg śledztwa Podajemy fotografję zamordowanej: Może w ten sposób uda się ustalić Tożsamość. (c)

Leidejas: Vytautas Staniewičius. Wydawca: Witold Staniewicz. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis. „Zničius" spaustuve. Drukarnia „Znicz" Vysk. Matulevičiaus g. 4. Tel. 340